

YARGISIZ İNFAZ VAKALARI İZLEME, RAPORLAMA VE SAVUNUCULUK

INT-ECS2021-009

Hibe Programı Aktiviteleri

Baran Tursun Vakfı Norveç Helsinki Komitesi tarafından finanse edilmektedir

Norveç
Helsinki Komitesi

Hibe Programı Tanımı ve Gerçekleşen Aktiviteler

Norveç Helsinki Komitesi Hibe Programı No: INT-ECS2021-009	Hibe Programı Uygulayan STÖ Adı: Baran Tursun Vakfı
---	--

*

Hibe Talebinde Bulunan Kişi: Mehmet tursun
---

*

İletişim Kişisi bilgileri	Tel: +90 533 440 45 79 E-posta: mehmettursun100@gmail.com Adres: Mehmet İhsan Zeyrek Sok. No 68/11 Karşıyaka-İzmir Sosyal media: https://www.facebook.com/mehmet.tursun.794
Kurumsal iletişim bilgileri	Twitter: https://twitter.com/BaranTursunVakf Facebook https://www.facebook.com/barantursun.v Uwazi veri programı: https://barantursun.uwazi.io/tr/ Web site: www.baransav.com

*

Çalışmanın adı	Yargısız İnfaz Vakaları İzleme, Raporlama ve Savunuculuk
Destek kategorisi	Yaşam Hakkı İhlalleri
Çalışmanın süresi	Başlangıç Tarihi : 01.01.2021 Bitiş Tarihi : 31.12.2021
Çalışmanın gerçekleştiği yer	Türkiye

*

Projenin Amacı: Çoğunluğu kabahatler kanununa göre işleme tabi tutulması gereken 400'den fazla sivilin, yaşamı korumakla görevli polislerin, makul olmayan ölçüde silah kullanımı veya kötü kullanımı sonucunda ölümlerle sonuçlanması, çözülmesi gereken toplumsal bir trajedi haline gelmiştir.

Polis şiddeti ve yargısız infazlar dışında gözaltı merkezlerinde işkence ve kötü muamelelere maruz kalan mağdurlar, kendilerince çözemedikleri ağır sorunlarla karşı karşıya gelmişlerdir.

Bu sorunlar misilleme davaları, adalete erişim, ayrımcılık ve cezasızlık olarak tanımlayabiliriz. Mağdurların davalarını izleme, veri tabanı oluşturma ve raporlamasını yapmak, mağdurlara yönelik eğitsel buluşmalar gerçekleştirilecektir.

Hedefimize ulaşmamız durumunda, polis gücü silahını daha dikkatli kullanacak ve yaşama hakkı ihlallerinde çok ciddi azalmalar olacaktır.

Online ve Yüz yüze gerçekleşen aktivitelerimiz sonucu mağdurlarda özgüven oluşacak ve yasal haklarını çekincesiz kullanacaklardır.

*

Hedeflenen Çıktılar: Yaşama hakkı ihlal edilen vakar izlenecek, tanımlanacak, güncellenecek ve raporlanacak. Raporlar ve deneyimler Sivil Toplum Örgütlerine ve üyelerine aktarılacaktır.

PVSK Madde 16 kapsamında yakınlarını kaybedenler, polis şiddetine maruz kalanlar ve mağdurların karşılaştıkları başta misilleme, adalete erişim ve kötü muameleler konusunda bilinçleneceklerdir.

Mağdurlarda öz güven oluşacak, dayanışma kültürü gelişecek ve hak arama bilinci gelişecek.

Ölçümler: Mağdurlarla online ve yüz yüze gerçekleşecek etkinlik ve görüşmeler fiziki ve online geri dönüş ve değerlendirme forumları ölçümler alınacak ve değerlendirilecek.

*

Gerçekleşen Çıktılar:

1- Online ve yüz yüze yapılan görüşmelerde; çoğunluğu kabahatler kanunu veya Kara yolları trafik kanununa göre işleme tabii tutulup, yargı sürecine dahil edilmesi gerekirken, yasalara kendilerince bazı anlamlar yükleyen zanlı polisler, 411'den fazla sivil insanı ölümle cezalandırdığını, katılımcılar bu hibe programıyla öğrendiler.

2- Online ve yüz yüze gerçekleşen görüşmelerde mağdurlar, Baro temsilcileri ve STK üyeleri, PVSK Madde 16 kapsamında 411 vakanın ölümle sonuçlandığını öğrendiler.

3- Online ve yüz yüze gerçekleşen görüşmelerde çocuklarını kaybeden aileler, davaların takibinde adalete erişim ve karşılaşılabilecekleri misilleme davaları hakkında bilgilendiler.

4- Çocuklarını kaybeden ailelerin dayanışma kültürünü geliştirerek, davaların takibini cesaretlenerek yapmaları sağlandı.

5- Çocukların yaşam hakkı ihlal edilen mağdur aileler ile yaptığımız online ve yüz yüze toplantılarda STÖ temsilcilerin katılımı sağlandı.

6-STÖ temsilcileri arşivlerini, çoğulcu ve dayanışmaya yönelik bilgi birikimlerini katılımcılara anlatmakla, mağdurlar ile STÖ'ler arasında diyalog geliştirildi.

7- Online ve yüz yüze gerçekleşen Baro Başkanları veya Baroları temsilen hukukçular katıldı.

8-Mağdur aileler ve katılımcılar Cezasızlığı ve cezasızlığa giden hukuki süreçleri öğrendi.

9- Katılımcılar, Polis Gücüne silah kullanma yetkisini veren, PVSK Madde 16'nın teoride ve uygulamalarda, yaşam haklarını ne düzeyde korunduğunu, anlatılardan öğrendiler.

10- Ulusal ve Uluslararası insan hakları mekanizmalara erişimi sağlamak amacıyla "PVSK Madde 16 Kapsamında Yargısız İnfazlar Raporu" hazırlandı.

GERÇEKLEŞEN AKTİVİTELER

Norveç Helsinki Komitesi tarafından finanse edilen INT-ECS2021-009 kodlu hibe programında gerçekleştirilen aktiviteler, 4 dönem ilerleme raporu olarak tanzim edilmiştir.

BİRİNCİ DÖNEM AKTİVİTELERİ / 01.01.2021-31.03.2021

1- Bu tarih aralığında hibe programının amacına uygun olarak Polis şiddeti ve yargısız infaz sonucu yakınlarını kaybeden ve kötü muameleye maruz kalan mağdur 30 aile ile online ve bire bir görüşmeler yapıldı.

2- Polis şiddeti ve yargısız infazlar sonucu yakınlarını kaybeden mağdur ve tanıklarla online ve yüz yüze yapılan bir görüşmelerde projenin genel amaçları, davalarının nasıl takip edileceği ve yasal hakları anlatılmıştır. Mağdurların karşılaşılabileceği misilleme davaları hakkında bilgi verildi

3- Norveç Helsinki Komitesi'nin desteğiyle, ulusal ve uluslararası insan hakları mekanizmalarına erişimin sağlanması amacıyla vakaların takip edileceği, veri tabanı oluşturulacağı ve son olarak raporlanacağı açıklandı.

4-PVSK Madde 16 kapsamında yakınlarını kaybeden mağdurlarla online ve yüz yüze yapılan görüşmelerde ve etkinliklerde dayanışmanın önemi anlatılarak özgüven inşa edilmeye çalışılmıştır. Bu aktivite ile mağdurlarda özgüven oluşturulmaya çalışılmıştır.

4) ONLINE ETKİNLİK / 25 MART 2021 - SAAT 13.00-15.00

4.1- Faaliyet konusu: "Polis Şiddeti Sonucu Yaşam Hakkı İhlalleri ve Cezasızlık" konulu mağdur, tanık, STK temsilcileri ve avukatların katılımıyla, Mehmet Tursun yönetmenliğinde online etkinlik düzenlendi.

4.2- Faaliyetlerde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği: Faaliyetlerimizde toplumsal cinsiyet eşitliği hedeflenmektedir. İlk etkinliğimize katılan 29 kişiden 20'si kadın, 8'i erkekti

4.3- Etkinliğin sunucuları: Avukat Erkan Şenses, Avukat Bülent Duran ve Kapasite geliştirme uzmanı Kemal Gülpınar.

4.4- Etkinliğe katılanlar: Baran Tursun Vakfı üyeleri ve gönüllüleri, yaşam hakkı ihlali mağdurları, tanıklar, STK temsilcileri, avukatlar, kapasite geliştirme uzmanları ve Norveç Helsinki Komitesi'nden Ezgi Kan gözlemci olarak katıldı.

5- KATILIMCILARIN STK'LARIN SEÇİMİ

5.1- Proje hedeflerimizden biri de temel insan hakları faaliyetleri olan STK'ları ve üyelerini teşvik etmek olduğundan, projenin ana hedefi doğrultusunda faaliyet gösteren STK'lar etkinliğe davet edildi.

5.2-Hibe başvuru formunun 5. Maddesinde "Projenin asıl amacı nedir" başlığı altında bunu yazdığımız gibi, bu çalışmalar diğer hak temelli sivil toplum kuruluşlarını da teşvik etmekte ve insan hakları ihlallerine karşı savunuculuk faaliyetlerini güçlendirmektedir.

6) Etkinlik başvuruları "docs.google.com/form" programı kullanılarak form doldurularak yapılmıştır.

7- 40 kişi docs.google.com/form üzerinden etkinliğe davet edildi

8- Etkinliğe docs.google.com/form dolduran 29 kişi katıldı.

9) Diyarbakır'ın Lice, Trabzon, Ankara ve İstanbul ilçelerinden toplam 11 kişi hava koşulları, internet, zoom uygulamasının kullanım zorluğu gibi farklı nedenlerle tüm çabalarına rağmen katılamadı.

10- Etkinliğin video kayıtları yapılmıştır.

12) Etkinliğin tüm çıktıları proje sonunda Norveç Helsinki Komitesi'ne gönderilmek üzere dosyalandı.

13- ETKİNLİK SÜRECİ İLERLEME VE ÖĞRETİM

13.1- Polis şiddeti ve yargısız infaz mağdurları maruz kaldıkları kanunsuzluk ve misillemeleri ve çözemedikleri sorunlar anlatıldı.

13.2- Etkinliğe katılan STK temsilcileri de polis şiddeti ve yargısız infazlar konusunda görüş ve önerilerini aktardı. Mağdurlar ve tanıklar, STK temsilcilerinin tavsiyelerini öğrendi.

13.3- Yaşam hakkı ihlalleri, polis şiddeti ve cezasızlık gibi konular Batman Barosuna kayıtlı avukat Erkan Şenses ve Gaziantep Barosuna kayıtlı Avukat Bülent Duran tarafından sunuldu.

13.4- Katılımcılara yargısız infazlar, cezasızlık, yaşam hakkı ihlalleri ve temel insan hakları konularındaki yasal hakları hakkında bilgi verildi.

13.5- Baran Tursun Vakfı öncülüğünde Norveç Helsinki Komitesi'nin mali desteğiyle bundan böyle polis şiddeti ve yargısız infaz davalarının takip edileceği bir veri tabanı oluşturulacağı ve raporların hazırlanacağı açıklandı.

14- ÖLÇÜM VE DEĞERLENDİRME

14.1-Ölçümler, yukarıda yazdığımız gibi, etkinlikte yer alan katılımcıların geri bildirim formları sonucunda elde edilen ölçümlerdir. Katılımcılardan istenen geri bildirim ölçümleri 4. bölümde detaylandırılmıştır.

14.2- 25 Mart 2021 tarihinde düzenlenen online etkinlikte STK temsilcilerini ve mağdurları bir araya getirerek mağdurların STK deneyimlerinden ve anlatılarından faydalanmasını sağladık. Bu etkinlik, katılımcılar ve STK'lar ile ilişkilerini güçlendirdi.

14.2- Mağdurlarla ilk online etkinliğin ardından <https://docs.google.com/forms> ile dayanışma kültürlerini ve özgüvenlerini ölçtük. (Ölçüm tabloları ve geri bildirim formları dosyadadır)

15- ANKET SORULARI VE GERİ BİLDİRİM SONUÇLARI (Bazı sorular)

15.1) **Soru:** Etkinliğe katılımınız size nasıl fayda sağladı?

Cevap: Özgüvenim oluştu, dayanışma kültürüm %100 gelişti.

15.2) **Soru:** Etkinlikte fikirlerinize önem verildi mi?

Cevap: Evet, fikirlerim önemli %92.33

Cevap: Kısmi vurgu %7,70 verildi

15.3) **Soru:** Etkinliğin konusu genel ve güncel miydi?

Cevap: Evet %100

Hayır: %0

15.4) **Soru:** Etkinliğe katılan STK'ların fikir ve deneyimleri yardımcı oldu mu?

Cevap: Evet %100

Hayır: %0

15.5) **Soru:** Bu tür faaliyetlere devam etmenin herhangi bir faydası var mı?

Cevap: Evet %100

%0 yok

15.6) **Soru:** Norveç Helsinki Komitesi'ni daha önce nereden duydunuz?

Cevap: STK faaliyetlerinde %46,20

Cevap: Sosyal medya ve basından %42.30

Cevap: %11,50 duymadım

Ayrıca:

Önümüzdeki aylarda gerçekleştirmeyi planladığımız kapasite geliştirme ve savunuculuk faaliyetlerimizin amaçlarından biri de adalete erişim konusunda yalnızlık hisseden mağdurlara farkındalık yaratarak davalarını takip etmelerini ve diğer yasal haklarını kullanmalarını öğretmektir. Bu çaba aynı zamanda mağdurlarda özgüven de oluşturacaktır.

_

İKİNCİ DÖNEM AKTİVİTELERİ / 01.04.2021-30.06.2021

1) MAĞDURLARLA ÇEVİRİMİÇİ VE YÜZYÜZE GÖRÜŞMELER YAPILMIŞTIR

1.1) Arazi çalışmaları Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında yapılmıştır. Saha çalışması sırasında yakınlarını kaybeden mağdurlar ve avukatları ile çevrimiçi ve bire bir görüşmeler yapılmıştır.

1.2) Mağdurlar ve avukatları ile yapılan görüşmelerde davaların hukuki süreci ve mağdurların dava sürecinde karşılaştıkları sorunlar tespit edilmiştir.

1.3) Vakaların tespiti, mağdurların karşılaştıkları sorunlar ve dava süreci için veri tabanı oluşturulmuştur.

1.4) Haziran ayına kadar takip edilen vakalar "Kadın, Çocuk ve Yetişkin" olarak sınıflandırılmıştır.

2. ONLİNE VE YÜZ YÜZE GERÇEKLEŞEN GÖRÜŞMELERİN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

MARDİN: Polis şiddetine maruz kalan 8 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

DİYARBAKIR: Polis şiddetine maruz kalan 20 kişinin aileleri ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

BATMAN: Polis şiddetine maruz kalan 5 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüştü

ANKARA: Polis şiddeti mağduru 5 kişinin ailesi ve avukatları ile görüşme yapıldı.

ADANA: Polis şiddetine maruz kalan 1 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

TEKİRDAĞ: Polis şiddetine maruz kalan 1 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

HATAY: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin ailesi ve avukatları ile görüşme yapıldı.

İZMİR: Polis şiddeti mağduru 8 kişinin ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

YALOVA: Polis şiddetine maruz kalan 1 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

AYDIN: Polis şiddeti mağduru 3 kişinin ailesi ve avukatları ile görüşüldü.

İSTANBUL: Polis şiddeti mağduru 13 kişinin ailesi ve avukatları ile görüşülmüştür.

SAMASUN: Polis şiddetine maruz kalan 1 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

TUNCELİ: Polis şiddetine maruz kalan 1 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

ANTALYA: Polis şiddetine maruz kalan 4 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

ŞIRNAK: Polis şiddetine maruz kalan 15 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

HAKKARİ: Polis şiddetine maruz kalan 4 mağdurun ailesi ve avukatları ile görüşüldü.

GAZİANTEP: Polis şiddetine maruz kalan 2 mağdurun ailesi ve avukatları ile görüşüldü.

ARTVİN: Polis şiddetine maruz kalan 1 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

ESKİŞEHİR: Polis şiddetine maruz kalan 1 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

HATAY: Polis şiddetine maruz kalan 1 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

Ş.URFA: Polis şiddetine maruz kalan 1 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

BURSA: Polis şiddetine maruz kalan 1 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

3- MAĞDURLARLA ÇEVİRİMİÇİ VE YÜZYÜZE GÖRÜŞMELERDE ÖLÇÜMLER YAPILMIŞTIR

3.1) Online ve yüz yüze görüşmelerde <https://docs.google.com/forms> adresindeki "İade ve Değerlendirme Anketi" ile ölçümler yapılmıştır. Ölçüm tabloları ve iade formları NHC dosyasındadır.

3.2) Görüştüğümüz mağdurlara projenin genel amaçlarını anlattık, 400'den fazla yaşam hakkı ihlali olduğunu öğrendiler ve davaların takibinde adalete erişim konusunda bilgi verdik.

3.3) Sanığın kolluk görevlisi olduğu bu davaların takibinde mağdurların çoğu tedirgin olmuştur.

3.4) Mağdurların çoğu adli yardıma ihtiyaçları olduğunu söyledi

3.5) Polis Şiddeti ve Yargısız İnfaz Mağdurların çoğu adil bir yargılama olacağına inanmıyor

3.6) Polis Şiddetine maruz kalan mağdurların bir kısmı davacı iken sanık olmuştur.

3.7) STK'ların ilgisi ve dayanışması polis şiddeti mağdurlarına cesaret veriyor

3.8) Polis şiddeti mağdurlarının çoğu, NHC'yi çevrimiçi ve yüz yüze görüşmeler yoluyla öğrendi.

3.9) İade ve Değerlendirme formu bağlantısı:

<https://docs.google.com/forms/d/17P5ZztnUq1gFZPK1xCUkwNIFk2yVqoeQ5LcDA4LffpE/edit>

3.10) Yüz yüze görüşme görüntüleri linki:

<http://www.baransav.com/?pnun=771&pt=%C4%B0nsan+Haklar>

3- BAROLAR ZİYARET EDİLDİ

3.1) İnsan hakları izleme ve paydaşlarla görüşme programı kapsamında İzmir, Batman, Diyarbakır ve Mardin baroları ziyaret edilerek projenin mesajı ve genel amaçları anlatılmıştır.

3.2) Yaşam Hakkı ihlallerinde soruşturma süreçlerini, adil yargılanmayı, cezasızlığı ve adalete erişimi değerlendirmelerini istedik.

4- STK'LARLA GÖRÜŞMELER YAPILDI

Bunlar:

-Kızıltepe Kaymakamlığı İnsan Hakları Kurulu'ndan 2 kişi

- Batman İnsan Hakları Derneği'nden 25 kişi

- Batman Şerzan Kurt insan hakları derneği 1 kişi

- Batman Ahmed-i Hani derneği 5 kişi

- Özgürlük Yolu Vakfı 15 kişi

- Dicle Sosyal Araştırmalar Merkezi 15 kişi

- Diyarbakır Siyasal ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü 2 kişi

- Diyarbakır Kamer Derneği 5 kişi

4.1) Görüştüğümüz STK'lara projemizin mesajı ve genel amaçları, polis şiddeti ve yargısız infazlar anlatıldı.

4.2) Onları 400'den fazla yargısız infaz vakasından haberdar ettik

4.3) Yaşam hakkı ihlallerini azaltacak çözümler önermelerini istedik.

5- 2.ONLINE ETKİNLİK / 28 MAYIS 2021

- Etkinliğe toplam 38 kişi katıldı.
- Katılımcıların 32'si iade formunu doldurmuştur.
- Etkinliğe 6 STK temsilcisi katıldı
- Etkinliğe 3 avukat katıldı

5.1) Mehmet Tursun'un yürütücülüğünde mağdurlar, tanıklar, STK temsilcileri ve avukatların katılımıyla ikinci kez "Polis Şiddeti Sonucu Yaşam Hakkı İhlalleri ve Cezasızlık" konulu çevrimiçi etkinlik düzenlendi.

2.2) Olayda 400'den fazla sivilin yargılanmadan idam edildiği söylendi.

5.3) Mağdurlar karşılaştıkları ve çözemedikleri sorunları anlattılar

6- KATILIMCILARIN DAVETİ

6.1-Katılımcılar <https://docs.google.com/forms> üzerinden etkinliğe davet edilmiştir. (Katılımcıların forumları NHC dosyasındadır)

6-2-Katılımcılar geri bildirim ve değerlendirme formu doldurdu. (Ölçeklendirme tablosu NHC dosyasındadır)

6-3- Etkinlik duyuruları ve tanıtımları sosyal medya ve internet sitelerinde spot olarak yayınlandı. (Ekran görüntüleri NHC dosyasındadır)

6.4- Etkinliğin videosu Baran Tursun Vakfı youtube kanalında yayınlanmaktadır. bağlantı: <https://www.youtube.com/watch?v=0-josXccwk&t=2567s>

6.5- Etkinlik videosu Baran Tursun Vakfı web sitesinde yayınlanır. Bağlantı: <http://www.baransav.com/?pnun=780&pt=2.ETK%C4%B0NL%C4%B0K+V%C4%B0D EOSU%2F+28.05.2021>

6.6- Etkinliğin kaydedilmiş ekran görüntüleri (Ekran görüntüleri NHC dosyasındadır)

6.7- Katılımcıların tamamı etkinliğin içeriğinin güncel konuları içerdiğini söyledi.

6.8- Katılımcıların tamamına yakını etkinlikte kendilerini ifade ettiklerini söylediler.

6.9- Katılımcıların tamamı bu tür etkinliklerin devamı yönünde görüş bildirmiştir.

6.10- Katılımcıların tamamı etkinlikten cesaret aldıklarını beyan ettiler.

6.11- Katılımcıların tamamı, bu tür çalışmaların devam etmesi halinde bilgilendirileceklerini ve sorunların çözümüne katkı sağlayacaklarını söylediler.

6.12- Katılımcıların çoğu NHC'yi Baran Tursun Vakfı'ndan duyduklarını belirtmişlerdir.

*

ÜÇÜNCÜ DÖNEM AKTİVİTELERİ / 01.07.2021-30.09.2021

1) TANIK VE MAĞDURLARLA ÇEVİRİMİÇİ VE BİRE BİR GÖRÜŞMELERE DEVAM EDİLDİ

1.1) Saha faaliyetlerimiz Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında yapılmıştır. Saha çalışması sırasında yakınlarını kaybeden mağdurlar ve avukatları ile online ve bire bir görüşmeler yapılmıştır.

1.2) Mağdurların davaları takip edilmiş ve davaların seyri hakkında bilgi toplanmıştır. Ayrıca mağdurların avukatları ile yapılan görüşmelerde davaların hukuki değerlendirmeleri yapılmıştır.

1.3) Yakınlarını kaybeden mağdurlarla hem çevrimiçi hem de yüz yüze görüşmelerle dava süreci için veri tabanı oluşturulmasına devam edilmiştir.

1.4) Eylül ayına kadar takip edilen davalar "Kadın ve Çocuklar" olarak sınıflandırılmıştır.

1-5) Eylül ayına kadar takip edilen davaların "Cinsiyete Göre Dağılımı" grafiklerle yapılmıştır.

1-6) Eylül ayına kadar takip edilen vakaların "Bölgelere Göre Dağılımı" grafiklerle yapılmıştır.

1-7) Eylül ayına kadar takip edilen "Gözaltındaki Ölümler" tespitine devam edildi.

1.8) Eylül ayına kadar takip edilen davalardan biri olan "Zırhlı polis aracının çarpması sonucu ölümler" grafiklerle yapılmıştır.

2- İLLERE GÖRE VAKA TAKİPİ ONLINE VEYA YÜZYÜZE GÖRÜŞMELER

ŞIRNAK: Polis şiddetine maruz kalan 18 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüştü.

AYDIN: Polis şiddetine maruz kalan 2 mağdurun ailesi ve avukatları ile görüştü.

ARTVİN: Polis şiddetine maruz kalan 2 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

BURSA: Polis şiddetine maruz kalan 4 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

İZMİR: Polis şiddetine maruz kalan 6 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüştü.

HATAY: Polis şiddeti mağduru 4 kişinin ailesi ve avukatları ile görüşme yapıldı.

DİYARBAKIR: Polis şiddetine maruz kalan 10 kişinin aileleri ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

AĞRI: Polis şiddeti mağduru 3 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

İSTANBUL: Polis şiddeti mağduru 9 kişinin ailesi ve avukatları ile görüşme yapıldı.

MERSİN: Polis şiddeti mağduru 3 kişinin ailesi ve avukatı ile görüşme yapıldı.

ADANA: Polis şiddeti mağduru 4 kişinin ailesi ve avukatları ile görüşüldü.

KONYA: Polis şiddeti mağduru 2 kişinin aileleri ve avukatları ile görüştüler.

AKSARAY: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüştü.

RİZE: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşme yapıldı.

KOCAELİ: Polis şiddeti mağduru 3 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

TUNCELİ: Polis şiddeti mağduru 2 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

ANTALYA: Polis şiddeti mağduru 4 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

SAKARYA: Polis şiddeti mağduru 2 kişinin aileleri ve avukatları ile görüştüler.

YALOVA: Polis şiddeti mağduru 4 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşme yapıldı.

VAN: Polis şiddeti mağduru 6 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

ELAĞ: Polis şiddeti mağduru 4 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

TEKİRDAĞ: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

ESKİŞEHİR: Polis şiddeti mağduru 2 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşme yapıldı.

UŞAK: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

ERZURUM: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

BATMAN: Polis şiddetine maruz kalan 2 mağdurun aileleri ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

MARDİN: Polis şiddeti mağduru 2 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

MANİSA: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşülmüştür.

HAKKARİ: Polis şiddeti mağduru 4 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

ŞANLIURFA: Polis şiddeti mağduru 2 kişinin aileleri ve avukatları ile görüştü.

ZONGULDAK: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

SİVAS: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

ADAPAZARI: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

MALATYA: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

BALIKESİR: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüştü.

3- BU DÖNEMDE DE VAKA TAKİP DEVAM ETMİŞTİR

3.1- Takip edilen vakalardan oluşan bir veri tabanı oluşturuldu. Veriler uwazi veri tabanında İngilizce ve Türkçe olarak yayınlandı. Bağlantı:

<https://barantursun.uwazi.io/en/>

3.2- Takip edilen olgular cinsiyet, yaş, olay türü ve bölgelere göre sınıflandırıldı.

Bağlantı: <https://barantursun.uwazi.io/tr/>

3.3- Polis gücünün orantısız güç kullanımı sonucu ortaya çıkan yaşam hakkı ihlallerinin, ulusal ve uluslararası insan hakları mekanizmalarına erişimin sağlanması amacıyla uwazi programında HARİTALAMA yapılmıştır. **Link:**

<https://barantursun.uwazi.io/tr/>

3.4- Saha çalışması sırasında yüz yüze görüşülen mağdurların görüntüleri Baran Tursun Vakfı web sitesinde yayınlandı. Link:

<http://www.baransav.com/?pnum=771&pt=%C4%B0HUMAN+RIGHTS+%C4%%20B0ZLEME%2FMA%C4%9EDURLARLA+BULU%C5%9EMA>

4- MAĞDURLARLA İSTANBUL'DA ETKİNLİK YAPILDI

4.1- İnsan Hakları İzleme programı kapsamında İstanbul ve çevre illerden mağdurlar, tanıklar ve bazı avukatlarla Taxim Hill Otel'de bir etkinlik düzenlendi.

4.2- 1 günlük etkinlikte mağdur ve tanıklar bir araya gelerek avukatların hukuki anlatımlarını dinlediler.

4.3- Mağdurlar dava süreçlerini ve sorunlarını anlattı.

5- İSTANBUL'DA GERÇEKLEŞEN ETKİNLİĞİN KATILIMCIARI

5-1 İstanbul etkinliğine Gaziantep, Hatay, Eskişehir, Çorlu, İstanbul, İzmir ve Ankara'dan 23 mağdur, 2 basın mensubu, 2 avukat ve 2 STK temsilcisi olmak üzere toplam 29 kişi katıldı.

5-2 Evrensel gazetesinden bir muhabir katıldı ve video çekimleri yaptı.

5-3 FRANCE24 TV Muhabiri katıldı, filme alındı

6- MAĞDURLARLA İSTANBUL'DA DÜZENLENEN ETKİNLİĞİN ÇIKTILARI

6.1) İstanbul ve çevre illerde yakınlarını kaybeden mağdurlarla gerçekleştirilen etkinliğin görselleri Baran Tursun Vakfı internet sitesinde yayınlandı.

Bağlantı:

<http://www.baransav.com/?pnum=786&pt=%C4%B0nsan+Halar%C4%B1+%C4%B0zleme+%C4%B0STANBUL+BULU%C5%9EMASI>

6.2) Aynı olayın videosu Baran Tursun'un youtube kanalında yayınlandı.

Bağlantı: https://www.youtube.com/channel/UCS2cSH_o-tCELP HHbyJoM9Q

6.3) İstanbul'da mağdurlarla yapılan olay Evrensel gazetesinde geniş yer buldu.

Link: <https://www.evrensel.net/haber/440964/son-14-yilda-411-kisi-orantisiz-guc-uldumi-sonucu-hayatini-kaybetti?a=b1e>

6.4) FRANCE24 TV kanalı muhabiri de İstanbul'da mağdurlarla yapılan toplantıyı izledi.

7- PVSK MADDE 16 KAPSAMINDA YARGISIZ İNFAZLAR RAPORU

7.1) Polis şiddeti ve yargısız infazlarla ilgili raporu yazmak üzere Uzman Raportörler Mehmet Tursun ve Avukat Sinem Hun görevlendirildi.

7.2) Raportörler, Zoom programı aracılığıyla NHC temsilcileriyle çevrimiçi toplantılar yaptı.

7.3) Eylül ortasında Raportörler, henüz tamamlanmamış olan taslak Raporları bilgi için NHC temsilcilerine gönderdiler.

7.4) NHC yetkilileri Rapor ile ilgili görüş ve önerilerini sunmuş, taslak Raporu Raportörlere iade etmiş ve Raportörlerle çevrimiçi bir toplantı yaparak ayrıntılı görüşlerini açıklamıştır.

8- RAPORTÖRLER YAZMAYA DEVAM ETTİLER:

8.1) Eylül 2021'e kadar Raportör Mehmet Tursun 24 sayfa, Raportör Sinem Hun 22 sayfa taslak rapor hazırladı.

*

DÖRDÜNCÜ DÖNEM AKTİVİTELERİ / 01.10.2021 - 31.12.2021

1- MAĞDURLARLA ONLINE VE BİRE BİR GÖRÜŞMELERE DEVAM EDİLDİ

1.1- Faaliyetlerimiz Ekim, Kasım ve Aralık aylarında yapılmıştır.

Saha çalışması sırasında yakınlarını kaybeden mağdurlar ve avukatları ile online ve bire bir görüşmeler yapılmıştır.

1.2- Mağdurların karşılaştığı davalar takip edilmiş ve davaların seyri hakkında bilgi toplanmıştır. Ayrıca mağdurların avukatları ile yapılan görüşmelerde davaların hukuki değerlendirmeleri yapılmıştır.

1.3) Mağdurlarla çevrimiçi ve yüz yüze görüşmeler yapılmış ve dava süreci için veri tabanına devam edilmiştir.

1.4- Aralık ayına kadar takip edilen vakaların "Kadın ve Çocuk" olarak sınıflandırılması güncellenmiştir.

1-5- Aralık ayına kadar takip edilen davaların “Cinsiyet Dağılımı” güncellendi.

1-6- Aralık ayına kadar takip edilen davaların “Bölgelere Göre Dağılımı” güncellendi.

1-7- Aralık ayına kadar takip edilen "Gözaltındaki Ölümler" ile ilgili bulgularımız güncellendi.

1.8- Aralık ayına kadar takip edilen davalardan “Zırhlı polis aracına çarpma sonucu ölümler” güncellendi.

2- MAĞDURLARLA ONLINE VE BİRE BİR GÖRÜŞMELER İLLERE GÖRE DAĞILIMI

DİYARBAKIR: Polis şiddetine maruz kalan 15 kişinin aileleri ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

İSTANBUL: Polis şiddeti mağduru 11 kişinin ailesi ve avukatları ile görüşülmüştür.

MARDİN: Polis şiddeti mağduru 10 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

HAKKARİ: Polis şiddeti mağduru 6 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

MERSİN: Polis şiddeti mağduru 2 kişinin ailesi ve avukatları ile görüşme yapıldı.

İZMİR: Polis şiddetine maruz kalan 8 mağdurun ailesi ve avukatları ile görüştü.

ŞIRNAK: Polis şiddetine maruz kalan 21 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüştü.

TUNCELİ: Polis şiddeti mağduru 3 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

BATMAN: Polis şiddeti mağduru 5 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

ŞANLIURFA: Polis şiddeti mağduru 3 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşme yapıldı.

VAN: Polis şiddeti mağduru 7 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşme yapıldı.

AYDIN: Polis şiddetine maruz kalan 2 mağdurun ailesi ve avukatları ile görüştü.

ARTVİN: Polis şiddetine maruz kalan 2 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

BURSA: Polis şiddetine maruz kalan 4 mağdurun ailesi ve avukatlarıyla görüşülmüştür.

HATAY: Polis şiddeti mağduru 4 kişinin ailesi ve avukatları ile görüşme yapıldı.

AĞRI: Polis şiddeti mağduru 3 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.

ADANA: Polis şiddeti mağduru 4 kişinin ailesi ve avukatları ile görüşüldü.

KONYA: Polis şiddeti mağduru 2 kişinin aileleri ve avukatları ile görüştüler.

AKSARAY: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüştü.

RİZE: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşme yapıldı.
KOCAELİ: Polis şiddeti mağduru 3 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.
ANTALYA: Polis şiddeti mağduru 4 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.
SAKARYA: Polis şiddeti mağduru 2 kişinin aileleri ve avukatları ile görüştüler.
YALOVA: Polis şiddeti mağduru 4 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşme yapıldı.
ELAZIĞ: Polis şiddeti mağduru 4 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.
TEKİRDAĞ: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.
ESKİŞEHİR: Polis şiddeti mağduru 2 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşme yapıldı.
UŞAK: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.
ERZURUM: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.
MANİSA: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşülmüştür.
ZONGULDAK: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.
SİVAS: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.
ADAPAZARI: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.
MALATYA: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüşüldü.
BALIKESİR: Polis şiddeti mağduru 1 kişinin aileleri ve avukatları ile görüştü.

3- VAKA TAKİPLERİ GÜNCELLENMİŞTİR, MAĞDURLARLA YÜZ YÜZE VE ONLINE GÖRÜŞMELER SONUCUNDA

3.1- Aralık ayında takip edilen davaların veri tabanı güncellendi. Güncellenen veriler uwazi veri tabanında İngilizce ve Türkçe olarak yayınlanmaktadır. Bağlantı:

<https://barantursun.uwazi.io/en/>

3.3- Polis gücünün orantısız güç kullanımından kaynaklanan yaşam hakkı ihlallerinde ulusal ve uluslararası insan hakları mekanizmalarına erişimi sağlamak amacıyla uwazi programında HARİTALAMA GÜNCELLENMİŞTİR. <https://barantursun.uwazi.io/en/>

3.4- Saha çalışması sırasında yüz yüze görüşülen mağdurların görüntüleri Baran Tursun Vakfı web sitesinde yayınlanmıştır. Bağlantı: <http://www.baransav.com/?>

4- PVSK MADDE 16 KAPSAMINDA YARGISIZ İNFAZLAR RAPORU

4.1- Polis şiddeti ve yargısız infazlarla ilgili rapor, uzman Raportörler Mehmet Tursun ve Avukat Sinem Hun tarafından tamamlandı.

4.2- Tamamlanan rapor Baran Tursun Vakfı'nın denetimine sunuldu. Değerlendirme ve yorumlar için NHC temsilcilerine gönderildi.

4.3- NHC görevlileri Mine Yıldırım ve Ezgi Kan raporu inceleyerek önerilerde bulundu. NHC yetkililerinin öneri ve talepleri doğrultusunda taslak raporda düzeltmeler yapıldı.

4.4- Tüm düzenlemeler yapıldıktan sonra Raportörler raporlarını 25 Kasım 2021 tarihinde Baran Tursun Vakfı'na sunmuştur.

4.5- Raporun İngilizce çevirisi SMYRNA tercüme ofisi tarafından yapılmıştır.

4.6- Raporun İngilizce ve Türkçe kapak tasarımları Mehmet Tursun tarafından yapılmıştır.

4.7- Raporun basımı tamamlandı.

5- PVSK MADDE 16 KAPSAMINDA YARGISIZ İNFAZLAR RAPORU

Rapordan alıntılar:

Çoğunluğu Karayolları Trafik Kanununun 47.maddesine ve Kabahatler Kanunu'na göre işleme tabi tutulması gereken 410'dan fazla vakanın yaşamı korumakla görevli polislerin, makul olmayan ölçüde silah kullanımı veya kötü kullanımı sonucunda ölümlerle sonuçlanmasını, Türkiye'de yaşama hakkının hem ulusal ve uluslararası mevzuat hem de uygulamada ne düzeyde korunduğunu inceleyerek hazırlanmıştır.

Bu raporun yazılma amacı konuyla ilgili ulusal ve uluslararası insan hakları mekanizmalarına erişimde kullanılacak bir belge vücuda getirerek sivil toplum örgütlerine bu konuda bir savunuculuk materyali ortaya koymaktır.

Bununla birlikte, Türkiye'de yaşam hakkının hem mevzuat hem de uygulamada ne düzeyde korunduğunu analiz ederek PVSK'nın iyileştirilmesine de katkı sağlamaktır. Ayrıca, konuyla ilgili uluslararası hukuk belgelerine, AİHM ve Birleşmiş Milletler mekanizmalarına yer vererek okuyucuya ulusal ve uluslararası hukuk karşılaştırması yapma imkanı da sunmaktadır. Bu yönüyle rapor, hem ulusal hem de uluslararası ilgili hukuk konusunda bilgilendirme yapma amacı taşımaktadır.

PVSK Madde 16 Kapsamında Yargısız İnfazlar Raporu; polise şiddet uygulamayan, polis ile çatışmaya girmeyen, başkasının can ve mal güvenliğine yönelik bir eylemi olmayan 410'dan fazla sivilin ölümüyle sonuçlanan vakayı, özellikle, polisin aşırı güç kullanması ile meydana gelen yargısız infazları, ulusal ve uluslararası hukuk belgelerinin ışığında analiz etmektedir.

Mehmet Tursun

Proje Sorumlusu